

Viite: VN/23899/2023

Arviomuistio päästökauppadirektiivin toimeenpanosta - Uusi EU:n fossiilisten polttoaineiden jakelua koskeva päästökauppa

Energiateollisuus ry (ET) kiittää [mahdollisuudesta lausua](#) EU:n uutta fossiilisten polttoaineiden jakelua koskevan päästökaupan arviomuistiosta.

Arviomuistio käy hyvin läpi eri vaihtoehtoja tunnistaa uuden päästökaupan alainen kulutus, sekä millaisia haasteita eri toteutusvaihtoehdoissa siihen liittyy. Arviomuistiossa myös tunnistetaan erilaisia mahdollisuuksia kompensoida uudesta päästökaupasta aiheutuvia kustannuksia.

Päähuomiomme ovat:

- 1) varsinkin alkuvaiheessa velvoite hakea ETS2-toimilupaa tulee olla rajattu mahdollisimman pieneen määrään toimijoita
- 2) samalla kun viranomaisten ja ETS2-toimiluvallisten tiedonsaannista tulee huolehtia, tulee raportointirasitus pyrkiä pitämään mahdollisimman pienenä. Arviomuistiossa olisi hyvä kuvata millaisia velvoitteita MRR-asetuksesta on suoraan seuraamassa. Toimeenpanon 'raportointikaudella' on mahdollista arvioida, tarvitaanko mahdollisesti lisätiedonvaihtoa, vai riittäisikö rajallisempi raportointi.

Toimiluvallisuus

Arviomuistiossa tulisi käydä enemmän läpi eri vaihtoehtoja määritellä toimiluvallinen jakelija. Direktiivi on tässä kohdin varsin avoin ja viittaa valmisteverovelvollisuuteen sekä verottomien varastojen hallinointiin.

Tulisiko toimiluvallisuuden koskea vähittäismyyjää vai jakeluverkon haltijaa? Millaisia vaihtoehtoja toimiluvallisuuden näkökulmasta olisi käsitellä teolliset loppukäyttäjät, jotka osallistuvat myös polttoaineen hankinnassa tukkumarkkinoille? Erityisesti kaasumarkkinoilla toimii erilaisia ja erikokoisia toimijoita, joiden toimilupavelvollisuuteen rajaukset vaikuttavat.

Toimiluvallisuuden määrittäminen yksinomaan varaston hallinnoinnin pohjalta toisi suuren määrän toimijoita uuden päästökaupan piiriin, vaikka sen kattavana ajatuksena on rajata soveltamisala rajalliseen määrään polttoaineen tukkujakelijoita. Kuten arviomuistiossa todetaan, oli 2022 pelkästään nestemäisten polttoaineiden valtuutettuja varastonpitäjinä yli 100 yritystä.

Tulisi myös arvioida muiden toimijoiden mahdollisuutta halutessaan hakeutua toimiluvalliseksi suoraan toimiluvalliseksi velvoitettujen ohella.

Tiedonsaanti ja raportoinnista aiheutuvan rasitteen minimointi

Toimiluvallisuuden määrittämisessä tulisi hakea tasapainoa, jossa velvoite toimilupa on mahdollisimman rajattu, mutta toimiluvallisella on saatavilla tieto, onko polttoainetta käytetty ETS2-mukaiseen kulutukseen. Mikäli toimiluvallisen ja loppukuluttajan välissä toimii vähittäismyyjä (esim. huoltoasemayrittäjä tai kaasu vähittäismyyjä), tulee toimiluvallisen jakelijan saada tieto, onko kaikki tai miltä osin vähittäismyyjän kautta myyty polttoaine mennyt ETS2-mukaiseen käyttöön. Sama periaate koskee, jos jakelijan asiakkaalla on ETS2-mukaista polttoaineen kulutusta sekä muuta polttoaineen kulutusta. Samalla raportoinnin määrä tulisi pyrkiä pitämään rajallisena ja ainakin sellaisena, ettei moninkertaista raportointia ole yritysten tarpeen tehdä.

Arviomuistiossa tulisi myös käsitellä enemmän sellaisten tilanteiden hallintaa, missä polttoainetta on myyty ETS2-kulutukseen, mutta se käytetäänkin muussa kulutuksessa. Esimerkki tällaisesta tilanteesta voisi olla, että ETS1-toimiluvallinen on hankkinut polttoainetta ETS2-piiriin kuuluvalle laitokselle, mutta käyttääkin sen ETS1-laitoksella. Toimijalla tulisi tällaisessa tapauksessa olla mahdollista saada hyvitystä aiheutuneesta ETS2-kustannuksesta kaksinkertaisen maksun välttämiseksi.

On mahdollista, ettei polttoaineiden käytön rekisteröinnin laajenukselta ole mahdollista välttyä. Osa jakelijan myymästä polttoaineesta voi olla sellaista, ettei myyntihetkellä ole mahdollista määrittää meneekö polttoaine ETS2, ETS1 vai molempien järjestelmien ulkopuoliseen käyttöön. Järjestelmä pitää myös rakentaa siten, ettei väärinkäytöksille jäisi tilaa. ETS1 – ETS2 -rajapinta on tässä siinä mielessä selkeä, että toimija vastaa molemmissa tapauksissa päästökustannuksesta, joko suoraan ETS1-järjestelmässä tai polttoaineen hinnan kautta ETS2-järjestelmässä.

Osa polttoaineen käytöstä voi olla sellaista, että vasta jälkikäteen on mahdollista määrittellä, miten se on käytetty.

Turve ja bioenergia

Turve ja kaikki bioperäiset polttoaineet ovat ETS2-järjestelmän ulkopuolella. Sellaisten biopolttoaineiden, joiden kestävyyttä ei ole osoitettu kohdalla arviomuistio voisi olla vielä selkeämpi. Toimeenpanon sujuvuuden ja selkeyden kannalta olisi hyvä, jos kaikki ETS1-järjestelmän ulkopuolinen biopolttoaineiden käyttö olisi myös ETS2-järjestelmän ulkopuolella, riippumatta onko kestävyyttä osoitettu vai. Tämä on keskeinen edellytys toimeenpanon toteutettavuudelle

Kustannusten kompensointi

Pidämme hyvänä edelleen selvittää ETS2-kustannusten palautuksia hyödyntäen jo olemassa olevaa veronpalautuksia koskevaa järjestelmää. Tulisi myös arvioida, soveltuisiko tämä sellaisiin tapauksiin, joissa rajausten helpottamiseksi polttoaine olisi myyty ETS2-polttoaineena käyttöön, jota ETS2 ei koske.

Lisätiedot: Petteri Haveri (petteri.haveri@energia.fi, 050 5711554)